Skolverket

Yttrande

2026-10-27
Dnr 2026:2447

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Yttrande över betänkandet Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)

Dnr U2026/01238

Sammanfattning

Skolverket ställer sig bakom en majoritet av utredningens förslag och bedömningar och lämnar kommentarer på flera av dem.

Myndigheten ser över lag positivt på utredningens förslag för en likvärdig förskola av god kvalitet. Skolverket instämmer till exempel i utredningens förslag om att reglera högsta antalet barn i en barngrupp. Myndigheten delar även bedömningen att alternativa åtgärder till en obligatorisk förskola för vissa barn bör övervägas för att öka barns deltagande i förskolan. Myndigheten instämmer i utredningens slutsats att mindre ingripande åtgärder först behöver prövas och utvärderas. Dessa insatser kan bidra till att fler barn får tillgång till utbildning i förskolan, samtidigt som hänsyn tas till barnens och vårdnadshavarnas fri- och rättigheter.

Skolverket ställer sig också bakom utredningens förslag om en försöksverksamhet med språkstärkande insatser i svenska för barn som behöver det. Myndigheten ser positivt på att försöksverksamheten ska omfatta 25 timmar per vecka och bedömer att en sådan omfattning ger bättre förutsättningar för att bedriva språkstärkande undervisning. Skolverket bedömer också att förslaget kan förbättra de praktiska förutsättningarna för många vårdnadshavare att tacka ja till en förskoleplats.

Skolverket avstyrker förslagen om att myndigheten ska ta fram ett stödmaterial för likvärdighet och god kvalitet i förskolan och ett nationellt kartläggningsmaterial för bedömning av personalens kunskaper i svenska. Myndigheten bedömer att det redan finns material som kan svara mot de behov som förslaget avser att tillgodose. Skolverket anser vidare att det även

Postadress: Box 4002, 171 04 Solna
Besöksadress: Svetsarvägen 16
Telefon: 08-527 332 00 (växeln)
www.skolverket.se

fortsättningsvis bör vara huvudmannens ansvar att bedöma personalens språkkunskaper inom ramen för det ordinarie arbetsgivar- och kvalitetsansvaret.

Skolverket bedömer att frågan om permanent reglering om särskilda språkstärkande insatser i förskolan för vissa barn behöver utredas mer. Myndigheten anser även att information om uppdragets närmare utformning och innebörd behöver klargöras efter försöksverksamhetens avslutande.

Skolverket avstyrker förslagen om att hemkommunen ska ansvara för obligatorisk språkbedömning det året barnet fyller tre år. Myndigheten noterar det förslag som promemorian *Identifiering av barn i behov av stöd för att utveckla sina färdigheter i svenska* (Ds 2026:17) skriver fram om språkbedömning av barn. Där föreslås att regionen ”ska inom barnhälsovårdens verksamhet identifiera vilka barn som inför skolgång är i behov av stöd i utvecklingen av sina färdigheter i svenska språket”.

Skolverkets synpunkter på utredningens förslag och bedömningar

6.3.1 Regeringsuppdrag om ytterligare forskning och kunskapsutveckling i förskolan

Skolverket tillstyrker förslaget.

Myndigheten delar utredningens bedömning att det finns behov av en mer långsiktig, samlad och tvärsektoriell utveckling av kunskaper om svensk förskola för att stärka kvalitet och likvärdighet. .

6.3.1 Ett stödmaterial för likvärdighet och god kvalitet i förskolan ska tas fram

Skolverket avstyrker förslaget.

Myndigheten bedömer att det redan finns nyligen framtagna nationella stöd som svarar mot det behov som förslaget avser att tillgodose. Skolverket har, på uppdrag av regeringen, tagit fram ett nationellt kvalitetssystem. Syftet med det nationella kvalitetssystemet är att skapa samling kring de faktorer som är särskilt betydelsefulla för en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Systemet riktar sig i första hand till huvudmannanivån, men kan även användas på rektorsnivå och undervisningsnivå. Det nationella kvalitetssystemet kan fungera som en ingång till det systematiska kvalitetsarbetet och bidra till att stärka, stödja och underlätta detta arbete. Vidare finns också en vägledning för systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet som riktar sig till huvudmän, förskolor och skolor. Skolverket tar för närvarande också fram ett material som riktar sig specifikt till förskolor om att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Skolverket har även tagit fram

allmänna råd för förskolans styrning och ledning samt rekommendationer om barngruppers storlek.

Därutöver har myndigheten, på uppdrag av regeringen, tagit fram materialet Språkträdgården som är ett stöd för att följa upp varje barns språkutveckling i förskolan. Materialet ger också möjlighet att fånga upp de barn som behöver mer stimulans eller särskilt stöd för att utveckla det svenska språket. Det innehåller bland annat exempel på undervisning som kan främja både yngre och äldre förskolebarns språkutveckling.

Mot denna bakgrund bedömer Skolverket att ett uppdrag att ta fram ytterligare ett stödmaterial skulle riskera att skapa överlappning med redan befintliga stödinsatser. Myndigheten ser i stället ett värde i att främja användningen av de material som redan har tagits fram. Såväl Språkträdgården som det nationella kvalitetssystemet har utarbetats i samråd med forskare och tagits fram inom ramen för varsitt regeringsuppdrag.

6.3.2 En statlig strategi för förskolans framtida kompetensförsörjning

Skolverket tillstyrker förslaget.

Skolverket delar utredningens bedömning att utbildning och kompetens hos personalen är en grundläggande förutsättning för en förskola av hög kvalitet. Detta är särskilt viktigt eftersom förskolan kan bidra till att minska skillnader i barns uppväxtvillkor och därmed har en viktig kompensatorisk funktion.

Myndigheten vill också betona att förskollärare har ett särskilt ansvar för undervisningen i förskolan. Tillgång till förskollärare är därför centralt för en utbildning och undervisning som främjar barns utveckling och lärande. Om huvudmannen säkrar tillgången till förskollärare ökar förutsättningarna för en likvärdig utbildning. Skolverket ser därför positivt på att den föreslagna utredningen särskilt ska lämna förslag på åtgärder för en god förskollärartäthet i hela landet.

6.3.3 Stärkt tillsyn utifrån ett likvärdighetsperspektiv

Skolverket delar utredningens bedömning att det behövs en skärpt tillsynsvägledning i syfte att främja likvärdigheten i förskolan.

Skolverket delar även bedömningen att tillsynen av förskolan bör stärkas utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Av definitionen av likvärdighet följer att resurser och stöd behöver anpassas efter barns och verksamheters skiftande behov i ett föränderligt samhällssystem. Arbetet för ökad likvärdighet är därmed ett kontinuerligt och långsiktigt åtagande.

Enligt skollagen ska förskolan vara likvärdig med avseende på lika tillgång till utbildning, likvärdig kvalitet samt utbildningens kompensatoriska uppdrag. Mot

denna bakgrund anser Skolverket att det är angeläget att tillsynen av förskolan stärks och i högre grad utformas och genomförs utifrån dessa aspekter av likvärdighet.

7.4.1 Högsta antal barn i en barngrupp i förskolan ska regleras

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentar.

Utredningens förslag ligger i linje med Skolverkets riktmärke för barngruppers storlek i förskolan och bidrar till tydligare nationella ramar för verksamhetens organisering. Skolverket bedömer att sådana ramar kan stärka förutsättningarna för en god och likvärdig utbildning i förskolan.

Skolverket ser även positivt på att det införs en definition av vad som avses med en barngrupp. En sådan definition kan bidra till ökad tydlighet och mer enhetlig tillämpning. Myndigheten instämmer med utredningens beskrivning att den grupp barnen befinner sig i kan variera under dagen och att detta behöver tas i beaktande vid en reglering.

Skolverket vill lyfta fram att förslaget innebär vissa ökade kostnader för myndigheten för insamling och förvaltning av ny statistik. Skolverket ser att förändringarna kommer att påverka nuvarande statistikinsamling och att de ökade kostnaderna behöver utredas vidare. Även huvudmännens ökade kostnader behöver tas i beaktande vid en reglering.

7.5.1 En miniminivå av antal personal per barn ska införas

Myndigheten ser positivt på förslaget att införa en miniminivå för personaltäthet i förskolan och delar utredningens bedömning att endast personal med utbildning för att arbeta med barn ska ingå i beräkningen av personaltäthet. Myndigheten ser dock att konsekvenserna för förskolor med personal utan adekvat utbildning behöver utredas vidare inför en reglering.

Myndigheten delar bedömningen att Skolverket bör få i uppdrag att ta fram ett underlag som klargör vilken utbildning som ska beaktas vid beräkningen.

Skolverket vill lyfta fram att förslaget innebär vissa ökade kostnader för myndigheten för insamling och förvaltning av ny statistik. De uppgifter som Skolverket idag samlar in på förskoleenhetsnivå kan inte användas för att beräkna personaltätheten i de olika barngrupperna. Skolverket ser därför att förändringarna kommer att påverka nuvarande statistikinsamling och medföra ökade kostnader vilket behöver utredas vidare. Även huvudmännens ökade kostnader behöver tas i beaktande vid en reglering.

8.9.3 Huvudmannen ska ansvara för att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska

Skolverket tillstyrker förslaget om huvudmannens ansvar för att personal som arbetar i barngrupp ska ha tillräckliga språkkunskaper i svenska men avstyrker förslaget om ett nationellt kartläggningsmaterial.

Myndigheten delar utredningens bedömning att huvudmannen ska ansvara för att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Det är av stor vikt att förskollärare och övrig personal har sådana språkkunskaper i svenska att de kan samtala med barnen, läsa högt samt introducera nya ord och begrepp på ett rikt och nyanserat sätt, så att bestämmelserna i förskolans styrdokument kan uppfyllas. I en språkstimulerande miljö ökar barnens förutsättningar att utveckla det svenska språket.

Skolverket avstyrker däremot den del av förslaget som innebär att huvudmannen vid bedömningen ska använda ett nationellt kartläggningsmaterial, om det inte är uppenbart obehövligt. Det följer redan av huvudmannens ansvar att säkerställa att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och läroplanen, och därmed att personalen har de förutsättningar som krävs för att barnen ska få det stöd och den stimulans de har rätt till. Bedömningen av personalens språkkunskaper bör därför även fortsättningsvis vara en fråga för huvudmannen inom ramen för det ordinarie arbetsgivar- och kvalitetsansvaret.

8.9.4 Föreskrifter om vilken nivå av svenska som ska krävas ska tas fram

Skolverket avstyrker förslaget.

Skolverket bedömer att det är huvudmannens ansvar att säkerställa att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska för att utbildningen ska kunna genomföras i enlighet med skollagen och förskolans styrdokument. Eftersom förutsättningarna för att rekrytera personal med tillräckliga språkkunskaper för en del huvudmän redan i dag är svåra så bedömer Skolverket att en nivå eller kursbestämning genom föreskrifter inte skulle förbättra språksituationen inom förskolorna. Bedömningen av vilka språkkunskaper som krävs bör därför även fortsättningsvis göras av huvudmannen.

8.9.5 Skolverket ska ta fram ett kartläggningsmaterial

Skolverket avstyrker förslaget.

Skolverket bedömer att det är huvudmannens ansvar att säkerställa att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska för att utbildningen ska kunna genomföras i enlighet med skollagen och förskolans styrdokument.

9.4.2 En upplysningsbestämmelse som hänvisar till språklagen

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentar.

Myndigheten ser positivt på att det läggs in en upplysningsbestämmelse om språklagen i skollagen. En upplysningsbestämmelse kan bidra till kunskap om att språklagen gäller i skolväsendet.

Skolverket bedömer dock att den föreslagna formuleringen möjligen kan tolkas alltför långtgående, så att det uppfattas som att all användning av andra språk än svenska är otillåten så länge det inte finns ett reglerat undantag. Ett stödmaterial skulle kunna fungera som ett stöd i tillämpningen av bestämmelserna. Myndigheten ställer sig därför positiv till att samverka med Institutet för språk och folkminnen om att ta fram stödmaterial som förtydligar vad 10 § språklagen innebär för utbildning i skolväsendet.

9.4.3 Särskilt om förskolan

Skolverket tillstyrker förslaget.

Myndigheten delar utredningens bedömning om behovet av att tydliggöra att språkutvecklingen i svenska utgör en grund för utbildningen i förskolan och att förskolan därför ska lägga särskild vikt vid att alla barn ges förutsättningar att utveckla det svenska språket. Myndigheten ser också positivt på den föreslagna formuleringen om att syftet inte är att begränsa barns rätt att utveckla sitt modersmål.

10.6.1 De alternativa åtgärderna till ett obligatorium bör utvecklas vidare

Skolverket delar utredningens bedömning att alternativa åtgärder till ett obligatorium bör övervägas för att öka andelen barn samt öka närvaron i förskolan. Myndigheten instämmer i utredningens slutsats att mindre ingripande åtgärder först behöver prövas och utvärderas. Sådana åtgärder kan exempelvis vara en förstärkt uppsökande verksamhet och rätt till utökad tid i allmän förskola. Insatserna kan bidra till att fler barn får tillgång till utbildning i förskolan, samtidigt som hänsyn tas till barnens och vårdnadshavarnas fri- och rättigheter. En uppföljning av den uppsökande verksamheten kan dessutom ge värdefull kunskap om vilka insatser som är mest ändamålsenliga för att öka barns deltagande i förskolan.

Myndigheten bedömer att en förstärkt reglering i skollagen om kommunernas uppsökande verksamhet bör avgränsas till barn och vårdnadshavare som är bosatta i Sverige. Kommunernas faktiska möjligheter att bedriva uppsökande verksamhet är begränsade när barn eller vårdnadshavare vistas utanför landets gränser.

10.6.2 Det behövs särskilda språkstärkande arbetssätt i svenska

Skolverket delar utredningens bedömning att särskilda språkstärkande arbetssätt i svenska bör omfatta alla barn med behov av språkstärkande insatser.

Myndigheten delar också utredningens uppfattning att det redan idag bedrivs ett språkstärkande arbete i utbildningen i förskolan men att arbetet behöver utvecklas och förstärkas. Förutsättningarna skiljer sig mellan förskolor och barngrupper, vilket innebär att de språkstärkande arbetssätten behöver kunna anpassas utifrån lokala behov. Skolverkets fallstudie i *Läsning på ojämlika villkor*[1] visar att det i utsatta områden kan finnas förskolor där både barn- och personalsammansättningen skiljer sig påtagligt från kommunens genomsnitt. I kombination med att en betydande andel av personalen saknar förskollärarexamen eller barnskötarutbildning som motsvarar en gymnasial pedagogisk examen för att arbeta med barn finns en risk att barn inte får tillräckliga förutsättningar för sin språkliga utveckling.

Skolverket vill dock framhålla att språkstärkande insatser inte ska ske i en obligatorisk förskola för vissa barn utan är något som ska omfatta alla barn i förskolan. Därför delar Skolverket utredningens bedömning att en obligatorisk förskola för vissa barn inte kan anses utgöra en genomförbar åtgärd.

10.6.3 En obligatorisk förskola för vissa barn förutsätter en likvärdig förskola av god kvalitet för alla barn

Skolverket delar bedömningen att det är av största vikt att förskolan är likvärdig och håller god kvalitet för alla barn. När barn med liknande, mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund jämförs har barn som gått i förskolor där en hög andel av barnen har mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund lägre resultat på nationella prov i årskurs 3 och 6 än barn med motsvarande bakgrund som gått i förskolor med en annan barnsammansättning. Detta tyder på att kompensatorisk resursfördelning är nödvändig, men inte alltid en tillräcklig åtgärd för att kompensera för skilda förutsättningar mellan förskolor.

Även personalens sammansättning behöver uppmärksammas. Statistik från fallstudien i rapporten *Läsning på ojämlika villkor*[2] visar att den kan spegla barnsammansättningen. I vissa förskolor där många barn har utländsk bakgrund har även en stor andel av personalen utländsk bakgrund. Utländsk bakgrund hos personalen innebär emellertid inte i sig bristande kunskaper i svenska eller lägre kvalitet i utbildningen. Flerspråkig kompetens kan dessutom vara en betydande resurs. Huvudmännens ansvar måste i stället vara att säkerställa att personal, oavsett bakgrund, har de språkliga, pedagogiska och professionella förutsättningar som krävs för att bedriva utbildning enligt förskolans läroplan. Detta är särskilt

[1] Skolverket (2025), *Läsning på ojämlika villkor, en fördjupning i Pirls och inblick i skolors vardag*, s. 56–61 och 74–75
[2] Skolverket (2025), *Läsning på ojämlika villkor, en fördjupning i Pirls och inblick i skolors vardag*

angeläget i förskolor där många barn behöver ett systematiskt och språkstärkande stöd i svenska.

11.4 Utredningens sammanfattande analys och bedömning

Skolverket delar utredningens bedömning att en obligatorisk förskola för vissa barn inte kan anses utgöra en genomförbar åtgärd.

12.2 En försöksverksamhet med språkstärkande insatser för vissa barn i förskolan

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentarer.

Myndigheten ser positivt på att språkstärkande insatser prövas inom förskolan och ser att viktiga kunskaper på så sätt kan byggas upp. Skolverket vill dock betona att förskolans läroplan redan idag visar på vikten av att arbeta på ett språkstärkande sätt.

Utredningen använder begreppen insatser och metoder. Skolverket förespråkar i stället begreppet arbetssätt eftersom det är det begrepp som används i förskolans läroplan.

Skolverket vill samtidigt understryka vikten av att försöksverksamheten ges sådana organisatoriska och ekonomiska förutsättningar att den kan genomföras med bibehållen kvalitet i den ordinarie verksamheten, rimlig administrativ belastning samt tillräcklig finansiering för nödvändig kompetensutveckling och eventuella personalförstärkningar.

12.2.2 Försöksverksamheten ska regleras genom författning

Skolverket tillstyrker förslaget.

12.2.3 Målgruppen för de språkstärkande insatserna ska definieras genom befintlig reglering

Skolverket tillstyrker förslaget.

12.2.4 Huvudmannen ska erbjuda språkstärkande insatser om 25 timmar per vecka

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentarer.

Skolverket ser positivt på att försöksverksamheten ska omfatta 25 timmar per vecka. Myndigheten bedömer att en sådan omfattning ger bättre förutsättningar för att bedriva språkstärkande undervisning. Skolverket bedömer också att förslaget kan förbättra de praktiska förutsättningarna för många vårdnadshavare att tacka ja till en förskoleplats.

Myndigheten anser dock att det bör vara upp till huvudmannen att besluta hur de 875 timmarna ska fördelas under året eftersom huvudmannen bör ges flexibilitet att organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar.

Skolverket vill samtidigt framhålla att de språkstärkande insatserna bör utgöra en naturlig del av utbildningen i förskolan och genomföras i enlighet med förskolans läroplan.

12.2.5 Eventuella sanktioner vid omotiverad frånvaro

Skolverket delar utredningens bedömning att det inte är möjligt med sanktioner eller andra konsekvenser vid utebliven närvaro eftersom förskolan inte är en obligatorisk skolform.

12.2.6 De språkstärkande insatserna

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentar.

Skolverket ser positivt på att identifiera språkstärkande insatser i förskolan. Myndigheten vill dock framhålla det regeringsuppdrag om stöd för uppföljning av varje barns språkutveckling som Skolverket nyligen tagit fram. Uppdraget redovisades till regeringen i juni 2026. Materialet som tagits fram innehåller bland annat exempel på språkfrämjande undervisning. Materialet är frivilligt för förskolorna att använda och myndigheten ser att det vore fördelaktigt att först följa upp hur materialet används och i vilken utsträckning det leder till språkutveckling hos barnen före nya material tas fram.

12.2.7 Försöket ska pågå i två år och finansieras genom statsbidrag

Skolverket tillstyrker förslaget.

Skolverket ser positivt på att ett nytt statsbidrag införs för detta ändamål i och med att det handlar om en begränsad tidsperiod och en försöksverksamhet. Myndigheten bedömer att det är nödvändigt att staten bidrar med medel för att få tillräckligt många huvudmän att delta i försöksverksamheten.

12.2.8 Beslut om statsbidrag för språkstärkande insatser

Skolverket tillstyrker förslagen med följande kommentarer.

Av den föreslagna förordningen framgår att enheter med större andel barn med behov av språkstärkande insatser ska prioriteras i händelse av att urval blir nödvändigt. Skolverket drar utifrån utredningen slutsatsen att urvalet kommer att utgå från de uppgifter huvudmannen själv inkommer med. Vilka förskoleenheter som prioriteras kommer därmed att styras av huvudmannens egna bedömningar av hur många barn som har behov av insatser.

Utredningen lyfter fram att det är geografisk position i förhållande till socioekonomi som ska avgöra vilka förskolor som ska prioriteras i händelse av urval, medan den i den föreslagna förordningstexten anger att andelen barn i behov av språkstärkande insatser som det avgörande kriteriet. Det medför att det blir otydligt vilket kriterium som utredningen faktiskt förespråkar.

12.2.9 Skolverket ska ha övergripande ansvar för försöksverksamheten, men huvudmännen för de enskilda försöken

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentarer.

Myndigheten delar utredningens bedömning att Skolverkets kostnader för personella resurser kommer att öka. Under punkt 15.10.3 bedöms kostnaderna öka med mellan sex och sju miljoner, beroende på försöksverksamhetens omfattning. Utredningen har inte redogjort för hur försöksverksamheten ska utföras. Givet detta är det svårt att uppskatta ett konkret belopp för vad försöksverksamheten kommer att medföra för kostnader. Beroende på försöksverksamhetens utformning och krav kan mer resurser behöva tillföras.

Den föreslagna försöksverksamheten för att analysera språkstärkande metoder och arbetssätt i förskolan kan även bidra till att kartlägga vilken ytterligare kvantitativ data som behöver utvecklas för att ge huvudmän och beslutsfattare bättre underlag för att stärka verksamheten i riktning mot språkstärkande insatser.

12.2.10 En eventuell permanent reglering om särskilda språkstärkande insatser i förskolan för vissa barn

Skolverket bedömer att frågan om permanent reglering om särskilda språkstärkande insatser i förskolan för vissa barn behöver utredas mer. Myndigheten anser även att information om uppdragets närmare utformning och innebörd behöver klargöras efter försöksverksamhetens avslutande.

12.3.1 Den uppsökande verksamheten och erbjudande om plats i förskola bör utvärderas, och utökade insatser eventuellt föreslås

Skolverket avstyrker förslaget.

Skolverket delar utredningens bedömning om vikten av att verksamheten utvärderas men ser inte skäl till att regeringen ger myndigheten ett specifikt uppdrag om detta. Att följa upp och utvärdera huvudmännens arbete med uppsökande verksamhet och erbjudande om plats i förskola har Skolverket möjlighet att göra inom ramen för sitt instruktionsenliga uppdrag.

12.3.2 Barns närvaro i förskolan bör följas upp och det närvarofrämjande arbetet utvecklas

Skolverket avstyrker förslaget.

Myndigheten delar utredningens slutsatser om vikten av kunskap och information om barns närvaro i förskolan, såväl inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete som på nationell nivå. Inom ramen för Skolverkets instruktionsenliga uppdrag har myndigheten möjlighet att utvärdera huvudmännens närvarofrämjande arbete. Som Skolverket framfört i tidigare remissyttranden om liknande nationella system[3] ser myndigheten dock i dagsläget flera hinder för ett sådant nationellt system för närvaro i förskolan. Det gäller dels strukturella förutsättningar inom förskolan, dels den avgörande betydelse Skolverket ser av att skapa helhetslösningar för insamling av data till myndigheten.

Det finns flera strukturella utmaningar i förskolan som i dagsläget försvårar datainsamling. Bland de över 2 000 huvudmän som verkar inom förskolan är nio av tio enskilda huvudmän, många av dem små. Det saknas en nationell bild av i vilken utsträckning dessa huvudmän registrerar närvaro digitalt och därmed vilka förutsättningar som finns för automatisk datainsamling och vilken administrativ börda registrering via ett webbgränssnitt skulle innebära för verksamheterna. Det saknas i dagsläget även ett register över landets förskoleenheter vilket i sig skulle kräva utveckling och resurser.

Skolverket ser även ett behov av att skapa helhetslösningar för all datainsamling från skolväsendet och skapa en hållbar digital infrastruktur, i stället för att bygga upp separata specifika system för olika skolformer. Myndigheten ser gärna att regeringen ger Skolverket förutsättningar för detta.

Skolverket ser tekniska lösningar såsom automatiserad datainsamling som förutsättningar för att information om närvaro ska kunna samlas in på ett effektivt och modernt sätt som inte ökar förskolornas administrativa börda. Skolverket ser även att de digitala systemens interoperabilitet inom skolväsendet behöver öka vilket kräver utveckling och förtydligande av nationella standarder, vilket även SCB påtalat.[4]

Därutöver behöver de finansiella konsekvenserna för såväl huvudmän som Skolverket analyseras mer i detalj.

Mot denna bakgrund avstyrker Skolverket förslaget i sin helhet men välkomnar frågans fortsatta utredning.

[3] Skolverket (2026). *Yttrande över betänkandet Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro,* SOU 2025:108.
[4] Statistiska centralbyrån (2026) *Insamling av nya skoldata från systemleverantörer – Återrapportering av ett regeringsuppdrag.* Dnr: SCB2025/302.

12.4 Utökad rätt till avgiftsfri allmän förskola för alla barn

Skolverket tillstyrker förslaget med följande kommentar.

Skolverket delar utredningens bedömning att den allmänna förskolan ska utökas till 25 avgiftsfria timmar per vecka (875 timmar per år). Myndigheten vill samtidigt understryka att det är under förutsättning att även personaltäthet och gruppstorlek regleras i enlighet med de förslag utredningen lämnar.

13.2 Obligatorisk språkbedömning i svenska det året barnet fyller tre år

Skolverket instämmer med utredningen att en bedömning av språkkunskaper kan vara angeläget. Skolverket anser dock inte att det bör ligga på hemkommunen att ansvara för språkbedömningen. Myndigheten ser en risk att ansvaret för att genomföra bedömningen då läggs på förskolan, vilket inte ligger i linje med förskolans uppdrag. Myndigheten noterar det förslag som promemorian *Identifiering av barn i behov av stöd för att utveckla sina färdigheter i svenska* (Ds 2026:17) skriver fram om språkbedömning av barn. Där föreslås att regionen ”ska inom barnhälsovårdens verksamhet identifiera vilka barn som inför skolgång är i behov av stöd i utvecklingen av sina färdigheter i svenska språket”.

Skolverket vill även betona att barn som är i behov av språkutvecklande stöd i förskolan redan har rätt till det i enlighet med förskolans läroplan.

13.2.1 Hemkommunens ansvar

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.2.2 Skolverket ska ta fram ett nationellt kartläggningsmaterial för bedömning av yngre barns språkkunskaper

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.2.3 Hemkommunen ska informera om språkbedömningen

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.3 Undantag från kravet på obligatorisk språkbedömning

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.4 Barn som behöver det ska ha rätt till språkutvecklande stöd i förskolan

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.5 Obligatorisk tilldelning av plats vid en förskoleenhet för språkutvecklande stöd

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.5 1 Hemkommunens ansvar för en senare språkbedömning och tilldelning av plats vid en förskoleenhet för språkutvecklande stöd i svenska

Skolverket avstyrker förslaget i enlighet med myndighetens synpunkter under 13.2.

13.6 Eventuella sanktioner vid omotiverad frånvaro

Skolverket delar utredningens bedömning att det inte är möjligt med sanktioner eller andra konsekvenser vid utebliven närvaro eftersom förskolan inte är en obligatorisk skolform.

14.1 Ikraftträdande

Skolverket har inga synpunkter på de datum för ikraftträdande som föreslås men har önskemål om ett förtydligande i förslaget som gäller försöksverksamheten.

Enligt förslaget ska statsbidraget för försöksverksamhet för språkstärkande insatser träda i kraft den 1 januari 2029 och bör lämnas första gången för det bidragsår som inleds den 1 juli 2029. Myndigheten bedömer att statsbidraget för försöksverksamhet för språkstärkande insatser kan utges under hösten 2029. I betänkandet på sidan 50 föreslås författningsförslag för försöksverksamheten. Det anges i 2 § att förordningen gäller för försöksverksamhet som ska påbörjas höstterminen 2028 och bedrivas till och med vårterminen 2030. Det skulle behöva tydliggöras vilket år som statsbidrag ska börja utges.

14.3 Övergångsbestämmelser

Skolverket delar utredningens bedömning.

På Skolverkets vägnar

Tommy Lagergren
Vikarierande överdirektör

Ulrika Faxling
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även vikarierande avdelningschefen Anders Duvkär, vikarierande enhetschefen Johanna Löfdahl, vikarierande rättschefen Cecilia Höglund, juristen Yvonne Hoffmann samt undervisningsrådet Åsa Sjöwall deltagit.